

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HÍVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: Előfizetési ár vidékre:
 Egész évre . . . 12.- kor. Egész évre . . . 13.- kor.
 Félévre . . . 6.- kor. Félévre . . . 9.- kor.
 Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
 Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Darabos-utca 7. szám alatt.
 :: Telefon 412. szám. ::

A vidéki hirlapírás.

Debrecen, február 15.

Pár hónappal ezelőtt egy vasuti kocsifülkéjében, a poros diványon egy gazdtalan vidéki újságot találtam. Az újság címére sem emlékszem határozottan, de vidéki újság volt, egy megyei centrum egyetlen magyar lapja. Hogy egyetlen volt a lap, nemcsak az illető megyei székhelyen, de az egész megyében, arról, ha konkrét adatot nem szolgáltatott volna egy, a lapban lévő cikk, éreznem kellett volna a lap szerkesztéséből, stílusából és egész szárnalmas szegényes árvaságából. Ezek a jelzők nem véletlenül írótak le, nagyon is át kell éreznie minden vidéki kultúrembernek, micsoda átok, micsoda szárnalmas bizonyítvány és élő kritika egy valahonnan felülről — fizetett vidéki lap, melynek versenytársa, kiélesítő ellenvéleményezője — nincs. Az én akkori elmékedésem, amint a poros vasuti diványon szárnakozó mosolygól végigböngésztem a gazdtalan lapot, fölelevenedett bennem, amikor «felvidéki hirlapíró» cikkét elolvastam, kinek panaszhangjait, a vidéki újságírás rendezetlenségét, a fizetések tülön-tul csekély voltát, az ezzel szembeni tetemes riporter kiadásokat s általában ennek a foglalkozási ágnak minden nyűgét, baját teljesen átérttettem és átéreztem.

De a «felvidéki hirlapíró» cikkének kapcsán ma is éreznem kellett a komikumá védlett megdöbbenést, amelyet bennem akkor, a vasuti fülkében talált vidéki hirlap egyik cikke keltett. Nem kevesebb volt benne, mint egy izléstelen kirohanás a fővárosi sajtó ellen, amely

sajtó minden tekintetben magának vindikálja az elsőséget, holott így, meg amugy!... A legszebb a piéce de résistance volt, mely szerint: fel a szent háborúra, a fővárosi sajtó ellen! Hát nem gyönyörű finis ez?

Értsük meg egymást: most már sokan, talán többen vagyunk a számottevő közéleti társadalomban azok, akik lelkes örömmel nézzük az érdekes vidéki sajtó munkáját, térfoglalását és haladását, akik segítjük és méltányoljuk a bonyolult gondok sokféleségét, melyek egy nivós lapot szépen, magasan kiemelnek némely vidéki élet létketésnélküli cammogásából; de, teljes mértékben tudjuk méltányolni az érdekes fővárosi sajtó tagadhatatlan felsőbbőségét a vidéki hirlapadalommal szemben. Sajnos, a mi országunknak még mindig csak egy abszolút centruma van és lehet. Innen indul ki az életforrás: a művelődés s a tapasztalatok direkt lehetősége, amelyek vidéken, a legelőkelőbb vidéki városban sem lehetők fel olyan mértékben, mint ott. De megindult a verseny, tülekedés, az emberi haladás utjának egyedüli munkája s a szociológia, a természettudomány és a szépirodalom olyan egészséges irányban halad vidéken is, — hogy alapos a remény arra, miszerint a közel jövőben Magyarországnak is több centruma lesz.

Hanem akkor sem, s ma sem akarjunk «szent háborút» üzenni a fővárosi sajtó érdekes munkáival szemben. A vidéki hirlapadalom «gyöngébb eltartottjai» természetesen nem a maradiság ügyét szolgáló s mindig jobban ritkuló, naptalmi törekvéseket támogató, vagy klerikális irodalom ellen fordulnak, hanem vörös posztó a

szemükben az az újság s az az író, aki a természetes haladásnak egyedüli, igaz útjait szolgálja és egyengeti. Ez ellen az irodalom ellen kellene megindítani — a «szent háborút?» — Bennünket, a haladás embereit büszke örömmel töltött el a közel jövőben lezajlott fővárosi újságírói «bérharc» s az a tömegszolidaritás kollégák és nem kollégák részéről, akik a jogos követeléseket diadalmas győzelemre juttatták. — Ilyen szolidaritások megnyilvánulásai nagyobb, közösebb munkákat is diadalra vihethetnek! S ilyen munkák keresztülvitelére kellene a hirlapírók gazdasági és társadalmi szervezkedése a fővárosban s a vidéken is. Nem külön-külön, hanem együtt. Megmondom: miért: A mi országunknak, mondjuk úgy: egy némely hőmérsékletében bénító, vagy legalább is közömbösítő hatással van egy abszolút hirlap sáfárkodási akarása. Ma már nem a deres és nem a fekete korszakát éljük s le kell rázni magunkról azokat a szárnalmas élősdiéket, akiket hirlapírás címen valami önző «nagy hatalom» tart fön. S ez és csakis ez lehet az egyedüli «szent háború». Vegyünk csak egy példát a sok közül: vidéki apróka főispánok az állam kasszájából önsz érdekek visszhangjaként egy lapot tartanak fön. A lap homlokzatára nyomtatott név — csak éppen hogy egyen. Lehet szatócs, nyomdász, vagyis zedőgyerek, — az mindegy. Ezek a foglalkozási ágak a saját területükön belül lehetnek teljesen megbecsülendők, sőt kiválóak, de komikusan festenek egy hirlapi orgánom homlokzatán. A szerkesztés azonban megy, mert az — ugynevezett — szellemi munkát albertbe lehet adni csendes licitáció útján: ki ad többet

AZ EMPIRE-BUTOR.

Írta: **Berczik Árpád**

Bágyadtan nézett rám, a keserűség gungmosolyával szája szögletében.

— Ilyenek maguk, egytől-egyig mindnyájan.

— Milyenek vagyunk?

— Szárazok, szívtelenek, nagy érzésre képtelenek. Akik nem tudnak különbséget tenni nő és nő között. Csak szerelem legyen, akérik k-néja...

— Csalódik, nagyságos asszonyom; meg fogom magyarázni álláspontunkat a szerelemnek ügyében.

Ella nem volt kiváncsi a magyarázatomra. En megértettem. Hogyis ne volna megsértve egy szép, fiatal, eszes és kedves nő, a ki folyton célozgat és akit nem akarok megérteni.

Hallgatva ültünk egymással szemben... Ella még egy csésze teával kínált meg, aztán cigarettára gyújtott és elémbe tartotta a gyufát.

— Látja ezt a gyufát?... Hogy ég? Nos, ez többet ér maguknál — mindnyájuknál... — Merit tud — érti? tud — mit tud? Egni tud? Holott magát meg sem lehet gyújtani!

— És eldobta a gyujtót megvetőleg.

— Egy gyufát sem érnek már maguk, — feniak.

— És maguk asszonyok? — kértem én.

— Mi még nem égtünk ki. Ó, bennünk magy érzések szunnyadnak, csak ki kell han-

tozni De maguk ahhoz nem értenek. Vagy jobban mondva: kényelmesek. Egy tisztességes, egy uri hölgy igen alkalmatlan és kényelmetlen. — Nagy teher, amelyetől nem olyan könnyű szabadulni, mert nem lehet lerézni és végkiéleltetni. Nekünk igényeink vannak s ez magukat unatja... Mit vegyenek gondot a nyakukba, a mikor van kényelmes szerelem is... S utóvégre...

— Mit utóvégre?

Ella kidugta pici lábát a suhogó pongyó alá...

— Utóvégre azoknak is csak olyan lábcskák vannak, mint nekünk. És olyan a természetük, a szemük, az ajkuk, a foguk, mit tudom én, mi mindenük. Az, ami nekik nincs meg, ami csak nekünk van... ahhoz meg maguknak nincs érzékük... Azt nem keresik. Szív, ész, műveltség, modor, nevelés — meg a többi... ugyan melyik férfi keresi manapság ezeket a cikkeket?

Lihegett és megbotránkozás rezgett minden szavából...

— Viszony kell maguknak vagy ismeretlenség, vagy éppen csak kaland... hogy kivétel, az maguknak mindegy. Mert ami az emberben előkelőbb és magasabb, ami mélyebb és igazibb, nincs meg a kaszinói életben. Tudja, barátom, mit tennék, ha férfiak születtem volna?

— Nos?

— Hát — hát — biz én nézgyelném magamat, holott maga...

— Ugy-e, én legkevésbé sem szégyellem magamat?

— Egyáltalán nem, sőt olyan tüntető megelégedéssel lóbázza a lábát és himbálja magát, mintha Romeo sohasem halt volna meg és — hogy a klasszikus példánál maradjak — Hero sohasem vett volna uszóleckét a Boszporusban. Nincs úgy?

— Ugy van bájos és édes, sőt kedves nagyragos asszony. Ugy van, de tudja, miért van úgy?

— Nem, barátoskám, nem tudom, nyilat vissza élesen, csipősen.

— Csak azért, mert maguk se különbek néltünk. Maguk méltók hozzánk. T. i. maguk nők! Legkivált az uri hölgyek!... Higgye el, könnyebben találni élvette szerelmet a társadalomban alulról, mint felül... Az igények és szükségletek régióiban... Ahol az önzés vadon terem... Ott lenn a völgyben azok a mezei kis virágok nincsenek még elkényeztetve és egy kis figyelem, megbecsülés még meg is hatja...

— Kivált, ha Iduskának hívják, ugyebár?

— En helyt álltam.

— Édes Ella, maga lepiezget. Am teljék benne kedve. Iduska, igenis Iduska, a kis kalaposné...

Ella tovább gungyolódott.

— Aki olyan hálás, de olyan, azért a... mennyivel is támogatja havonként, kedves barátom?

Értel vagy jobban mondva: ki csinálja meg a lapot kevesebbet, ki adja bérbe munkáját és meggyőződését s a gerincét. És valami szellemi csőd tömörítetik arra a szegényes kis négy vagy hat oldalra: egy névvel, egy kézzel, egy «tudással» és egy — felsőbb akarat!

A legjelentékesebb cikk, talán a legkisebb napíri is jóváhagyó cenzura alá kerül s folyik az öndicsőítés, a magasztalás ott, ahol csendes meghunyászkodókról, lethargiában szenvedőkről és a közjó érdekében semmit sem számítókról van szó, de megindul az aprókezes marakodás, le- és agyonkritizálás ott, ahol az agyak és tollak nem egyesek szolgálatába szegődtek, hanem itt is, meg ott is bele vetnek egy sitergő rakétát — talán éppen a puskapor közé; meggyújtanak egy-egy szöveget, lobogó fátylát, tüzcsóvát a sötétségek sűrűjében: hogy lássunk, hogy megismerjük egymást! Ezekkel az orgánnumokkal, ilyen világitó, megértő orgánnumokkal lehetne vidéki hírlapírást és vidéki centrumokat csinálni, az ellenkezője azonban csak hiányt, posványt, és sötétséget terjeszt, akkora sötétséget, hogy az már szinte — világít. Tudvalevő tény, hogy basáskodó cenzorok soha sem vittek előbbre a saját ügyüket sem! Hiába még az a basáskodó cenzor, vagy annak családja egyéb tudások és tevékenységek híján — felekezeti missziók szolgálatába keveredett. Vagy ha annak a basáskodó cenzornak megbocsát-hatatlan privát hiúságai, önző szándéka és hatalmi törekvései vannak. És ha mindennek fejébe abból a basáskodó cenzorból nem halt még ki az inkvizíció szelleme, az a szellem, amely — amely embervadászatokat rendezett.

Az ilyen ujkori inkvizitor aztán a saját hatalmát és annak egyik eszközét: a fizetett hírlapíróit, nyaktőlönök szeretné használni, míg már a gyerek is nem tudja róla, hogy az a nyaktőlönövé avatott valami csak — csörgősipka! A kik vidéki centrumokat, vidéki kis tengődéseket közelről voltak kénytelenek valaha végigszenvedni, akik ilyen kárváriákat is láttak, jártak és «méltányoltak», azoknak egyebet, többet beszélnem fölösleges. Azok tudják, hogy az ilyen hírlapírások legyőzése, kiküszöbölése milyen egészséges fellelegzést milyen rabságból való felszabadulást jelentene.

Igen, iróársaim! szervezkedni kell! az ilyen rendszerből táplálkozó mélyek megsemmisítésé-

sére, apró irodalmi szegények leverésére s anyagi és szellemi áldozatok árán való olyan versenyre, konkurenciára, amely megteremti a munkás béket s a fővárossal vetekedő igazi vidéki hírlapírást, irodalmat, minden halandó ember öröme és javára.

A politika szenzációja.

Bejelenté Khuen a harcot.

A képviselőház ülése.

Szenzáció napja volt ma a képviselőháznak Khuen bejelentette a harcot! Bécs ugyanis nem hajlandó semmit sem adni. Eppenséggel semmit.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a képviselőház elé terjesztette bécsi tárgyalásainak eredményét. Meg kell állapítani, hogy azok az engedmények, melyeket a véderőform javítására Bécsben megadtak, az ellenek egyik oldalát sem voltak képesek megugtatni. Különösen gróf Andrássy Gyulán volt észrevehető, hogy a miniszterelnök előterjesztéseivel gyáltalán nem megegyezve és a folyosón is így beszéltek, hogy Andrássy befolyása a Kossuth-pártot is újból harcias álláspontra bírja, ami a miniszterelnök mai beszéde alatt több közbeszólás formájában kifejezésre is jutott.

Az ülést Návay Lajos elnök 10 óra 35 perckor nyitotta meg. A jegyzőkönyv hitelesítése után feliratokat mutatott be. Következett a napirend: a véderőjavaslat tárgyalása.

Návay Lajos elnök: A miniszterelnök ur kívén szövege. (Nagy mozgás. Halljuk! Halljuk!) Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Engedelmet kér a Háztól, hogy ne a vita során elhangzott beszédekre feleljen, hanem a maga álláspontját világítsa meg. (Halljuk! Halljuk!)

A javaslatok finansziális oldalára nézve két irányban nyújt most felvilágosítást. Az egyik: a védszerkezet kibővítése nem fog-e több költséggel járn, mint amennyit előirányoztak, s a másik: a tehertöbblet nem haladja-e meg az ország anyagi erejét.

Az első kérdésre nézve a szakértők s a pénzügyminiszter már objektív és megbízható felvilágosítást adtak s számításaikkal szemben semmi pesszimizmus sem jogosult. A másik kérdésre nézve könnyű a helyzete, mert az 1915. évi költségvetés már eklatáns választ adott, mikor az ország belső érdekeit fokozottabb mértékben volt képes kiszolgálni. (Zajos hegyeslés a

jobboldalon.) Sőt a kormány legközelebb azonban a helyzetben lesz, hogy az ország bizonyos kulturális és gazdasági érdekeit szolgáló, új költségekkel járó javaslatokat terjeszthet majd elő, amelyek költségét is az ország jövedelmeinek természetes fokozódása fogja biztosítani. (Nagy zaj a baloldalon, éjenzés a jobboldalon.)

Fölmerült az a gondolat, nem volna-e jó egy három esztendő provizóriumot csinálni s ezzel átsegíteni a kérdést a jelenlegi bajokon. (Halljuk! Halljuk!) Kijelentheti, hogy a katonai tényezők közül senki se hajlandó ebbe belemenni, politikai tényezők pedig el kell hogy utasítsák, mert ezzel a megoldással előadznák s veszélyeztetnék a véderőjavaslat főkéncset, a két éves szolgálatot. (Zajos tetszés a jobboldalon.) A provizórium híveinek számolniuk kellene a nép érdekeivel.

Khuen vívmányai.

A címer- és jelvénykérdésben kijelenti, hogy a kormány e programjának megvalósításához éppen úgy ragaszkodunk, mint eddigelé. (Nagy zaj, gúnyos láрма a szélsőbaloldalon.)

Felkiáltások: a szélsőbaloldalon: Készfize-
tesek!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A kilences bizottság programját már végrehajtottuk, s hogy ez az utolsó pont is megvalósíttassék, ehhez a kormány az állását köti. (Zajos éjenzés és taps a jobboldalon, hosszas nagy láрма a szélsőbaloldalon.)

Kifogásolták a törvényjavaslatnak azt a pontját, hogy a honvédelmi miniszter tartozik jelentést tenni a közös hadügyminiszternek. Elismeri, hogy ez nem helyes kifejezés, de meintségül hozza fel — ha ugyan erre szükség van — hogy az előző törvény szövegében is szószertint benne van ez a kifejezés. Sikerült azonban egy újabb szövegezést találni, melyben a «jelentés» helyett «értésítés» lesz.

Felkiáltások batról: Ez már aztán vívmány! Éljen! Óriási!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ez az értesítés azért szükséges, mert a hadügyminiszterrel kontaktusban levő vezérkar-nak állandóan tudomással kell bírnia a csapajok beosztásáról.

A sorozó bizottságok összeállítását is kifogásolták. Eddig a sorozó bizottságok összeállításáról rendelet intézkedett, most törvény fog intézkedni. A haladás e tekintetben az, hogy eddig három elnök is volt egyforma hatáskörrel, még pedig egy polgári és két katonai elnök. — Ezentul csak egy elnök lesz és az is polgári.

A má az 1888. évi XVIII. törvénycikket illeti, az ellenzék biztosítani kívánja a nemzet ujoncmegajánlási jogát abban az irányban is — hogy a póttartalékosok a tényleg be nem sorozható katonák helyett többé be ne hivatassá-

— Amennyi magának egy kalapra is alig futna ki. Mibe is került a maga utolsó kalapja?

Ella hanyag unottsággal dőit hátra székében és legyezőjével a pamlag karfáját veregetve, sziszegett:

— Hogy értsem ezt, kedves barátocskám... csak nem hiszi, hogy az én szerelmemnek számlákka: gyujtok alája...

— Legkevésbé sem, hisz a maga férje milliomos és automobilja az abaka alatt prüszköl...

Ella kész volt a fejelettel.

— A szerelem nem törődik az összeférhetelenséggel. Egy férj s a szerelem nem inkompatibilis! A szerelem, az igaz, a valódi, a legendás szerelem nem hirdeti ki magát az anyakönyves tábláján, sőt homályba rejtőzik s minél titkosabb, annál boldogítóbb...

— Vagyis maga, kedves Ellácska, azt gondolja, hogy az öreg férj, ha gazdag, igen jól megfér egy ifju szeretővel... De én nem így hiszek!... Én Iduskával holmi formák nélküli és megérthetlek, de magával, Ella, csak mint a férje jelenhetnék meg a világ előtt.

Ella kivágta magát.

— Nos, hát miért nem fedezte fel ezt az érdekes kis titkot, már régen?... Miért nem rem tett próbára, hogy mit szólnék hozzá?

— Mert bizonyos voltam benne, hogy nem fog követni.

Ella megfélelt:

— Egy nagy érzésért a nő mindenre is kész...

— Még arra is, hogy lemondjon a páholyról és eladja automobilját?

Ella rámszögezte diadalmas tekintetét.

— Talán még arra is!

— Ugy hát édes Ella, hagyja el mindjárt holnap a férjét. Mert én magát szeretem és elveszem! Ne vesztegessünk egy napot se. Rögönözzön mielőbb egy gyónge kis hűtlen elhagyást... De mielőbb! Mert a hat hónap: küldetés kényszerűsége nagyon bosszantó:

Ella elvette magát.

— Ugyan ne homoljon! Ilyen gyerekesen nem lehet engem törbecsalni. Csak maradjon az Iduskánál.

Tervem készen volt, a párbajból nekem kellett győztesen kikerülni...

— Ismétlem, ismétlem ajánlatomat. Ha nem vállalja, bebizonyította, hogy semminemű nagy érzés nem lappang mögötte, csak egy kis unaloműző szeretkezés, amelynek az érzéshez semmi köze.

Ella tiltakozik.

— Bizonyítsa be!

— Be is bizonyítom, mert én már régóta szeretem. S ezennel magára teszem a keze-
met és lefogalom... az enyém! Az én fele-
ségem!

— Ohó, ohó!

— Semmi ohó! Bizonyítékot kért, ime a bizonyíték.

És megragadtam a kezét és csókba ful-

lasztottam. És megöleltem a derekát és karja-
imba temettem.

Ella tehetetlenül vergődött ölelésemben...

— Bocsásson... bocsásson el. Férjem be-
léphet?

— És aztán?

S a hajlékony, siulékony termemet még szorosabban magamhoz tapasztottam...

— Maga goromba... Ehez én nem vagyok szokva... mit gondol? Hogy Iduskájával van dolga? Menjen... ne lássam többé!

Kitépte magát.

— Tessék! Megjósoltam ugy-e? Maga az, aki nem tud szeretni.

— De igenis tudok.

— Hát legyen az enyém.

— Nem bánom, hát jól van, a maga felesége leszek. Akkor mindjárt megrendelhetjük a szalonunkat.

— Jól van, rendeljük meg, empire-stilben.

Én az empiret imádom.

Ella rám meredt.

— Maga az empiret szereti?

— Igenis, én az empiret imádom.

Egy elhatározás villant végig Ella arcán.

— Ha maga szereti az empiret, sohase le-
hetek a felesége.

Elcsodálkoztam.

— S ugyan miért nem?

— Mert én ki nem állhatom s olyan em-
berhez, akinek az empire-stil tetszik, nem tudnék
nőül menni! Megértett? Pé magának, édesem.

mét több állami gépsegély került kiosztásra a kerületben.

A társkamaraék megkereséseinek tárgyalása során véleményt mondott a közgyűlés a vasúti darabáruk biztos csomagolásának kérdésében. A csomagolás biztonságára érdekében bizonyos szokványoknak felállítását felelték kívánatos volna.

Dr Radó előadásában behatóan foglalkozott a kamara Szabolcs vármegye kövezetvám tervezetével.

A közgyűlés javasolja az áruk két csoportba osztását, az egyik áru-csoport csak feladási, a másik áru-csoport csak leadási vámokat fizet.

A vámtételek ezen kereten belül, az áruk értéke szerint állapítandók meg.

Ezután véleményt mondott a közgyűlés számos vásár, vám és iparjogi vonatkozású ügyben.

Csütörtöki felolvasó est

Az új ciklus első estéje.

A zajos vig-esték után jól esett ismét vizsgálni a felolvasó esték egyszerűbb, de nem kevésbé kedves és szórakoztató körébe. Az a díszes közönség, mely oly híven kitart a felolvasó esték mellett, ma is megtöltötte a kegyesrendi főgimnázium dísztermét.

A estét Alzber Lujza urleány nyitotta meg Weber Oberonjának «Fantasia» részletével. Az újabb könnyű és éppen ezért sekélyes zenetermek világában jól esett ennek a komolyabb, mélyebb, igazi zenének a halgatása, jól esett különösen az előadó művésznő perfekt, minden tekintetben kifogástalan játékában, ki mesterien juttatta érvényre a darab szépségeit. Remek előadása nagy tetszésre talált.

A mai estén a felolvasó szerepét Mártonfalvy György töltötte be. Azaz ő volt az író, mert a felolvasó Husz Lajos volt. Mártonfalvy felolvasásának az volt a tárgya, hogy hogyan készülnek opera-előadásra a vidéken. Ennek a kérdésnek persze avatottab ismerője nála nincs. Bevezetett bennünket abba a tarka színvonalú belső életbe, melyről a színház látogatóinak, ki csak a kész előadást élvezi, fogalma sincs. Azt csak a beavatottak tudják, hogy mennyi fáradságba, vesződsébe és veszekedésbe kerül egy előadás rendezése. Primadonna-válságok, tenorista-rekedtségek, s a jó Isten tudja mi minden fenyegeti állandóan a készülődő operát. Ezt írta meg Mártonfalvy az ő érdekes, fordulatos és humoros stílusával, melyet Husz Lajos a kellő pointírozással olvasott fel. A felolvasás nagy sikerében egyenlő rész illeti meg mindkettőjüket.

Ferenczy Frigyes és Forner Károly nagyhögő-duettet adtak elő Mártonfalvy György zongorakísérete mellett. Meglepő, de mindenestre érdekes vállalkozás volt. Precíz, összevágó játékok zajos tapsokat váltott ki a közönségből.

Vass Jolán rendkívül hatásos magán jelenetben bemutatta, hogy milyen nagy a különbség a külföldi, angol, német, francia stb. leány és a magyar lány között. Nagyon jellegzetesen mutatta be a különféle nemzetiségű leányok sajátosságát, de a legszebben, a legjobban a magyar leány bemutatása sikerült. Temperamentumos, gyönyörű csárdását meg is kellett ismételnie, oly nagy volt a hallgatóság tetszése.

Frischeld Frigyesné urnó kellemes énekével gyönyörködtette a közönséget. Hildach «Tavaszi» Gounod «Au Printemps» és Székács «Apró dal» c. darabok kerültek sorra. Hangja, meleg, csengő, érzéletes, különösen megragadó középső és felső hangja, előadása kifejező s csak természetesen, hogy énekszámanak befejezése után percekig tartó tapsvihar hangzott fel, mely nem is szűnhetett addig, míg egy szintén igen kedves dal ráadásul el nem énekelte.

Nagy hatást ért el Debreczeni Margit füttyölővel. Olyan az ő füttyölése, mint a legszébb madárcsicsérgés s ezzel biznyságát adta annak, hogy nemcsak az ének, hanem a füttyölés is lehet artisztikus. Az ő füttyölése mincenesetre az volt, s hatása nem is maradt el, mert valóságos tapsorkán hangzott fel előadása után, úgy hogy ráadást kellett adnia.

Az estét Magyar Imre és fia hírneves zenekara zárta be pompásan eljátszott gyönyörű

nótával. Az ő zenekaruk nem szorul dicséretre, el van az ő híruk messze földön terjedve. Remek játékokat tovább is szívesen hallgatta volna a közönség, mely meglehetősen és jó hangulatban szívt szét.

Tetemrehívás.

A nagyteremai gyilkosság.

A Nagykikindától alig félóránnyira fekvő Mária-földön (Nagyteremia) egy év előtt meggyilkolva találták Knab Károly dúsgazdag sváb gazdát. A gyanu unokatestvérére, Knab Ede ellen irányult, ki vizsgálati fogságba is került, az esküdtek nyomban felmentették. Több mint ötszáz máriaföldi polgár azonban a per újrafelvételét kérelmezte és a kellőképpen megindokolt kérelemnek valószínűleg lesz is foganatja.

Február negyedikén mult egy éve, hogy Mária-földön, ebben a gazdag torontálmegyei faluban — mint annakidején a Debrecen jelentette — meggyilkolva találták Knab Károly vagyonos sváb gazdát.

Knab a gyilkosság napján este félhatkor rendszer szokása szerint megvacsorázott, azután a kaszinóba akart menni, hol a késő éjjeli órákig szokott elidőzni. A máriaföldi kaszinóban, hova csupa gazdag sváb paraszt jár, ugyanaz a szórakozás járja, mint akár a pesti mágnáskaszinóban: a kártya, a hazárdjáték. Knab Károlynak is ez volt a passziója és rendszerint hajnalig hagyt fel vele.

A gyilkosság napján, mielőtt a kaszinóba indult, mint rendszeren, benézett az istállóba. — Itt történt a gyilkosság este hat óra tájban. A halántékán és a koponyáján több halálos ütés érte.

A gyilkosságot csak hajnalig fedezte fel egy kertésze, kinek kimenője volt és reggeli 4 órakor, hogy hazajött, belebotlott gazdája holttestébe.

A gyilkosság óriási izgalmat okozott Mária-földön. A község minden lakója jólétben él és a jólétnél megbízhatóbb óre nincs az erkölcseknek. Mária-földön évek óta nem fordult elő semmiféle bűncselekmény, érthető tehát, hogy mennyire ránehezedett a falu lelkére ez a borzalmas szennézés. Mindenfelé a gyilkost keresték. A csendőrség le is tartóztatta a meggyilkoltak több cselédjét, csakhamar szabadonbocsátotta azonban őket, mert semmiféle gyanus körülmény nem merült fel ellenük. Egyszerre csak megmozdult ám a falu szájja: a közvélemény. Suttogni kezdtek, itt is, ott is, végre megtörtént a feljelentés egy névtelen levél formájában, hogy Knab Károlynak keresve-keresett gyilkosa nem más, mint saját unokatestvére, — Knab Ede.

Amint a feljelentés köztudomásra jutott, — azonnal egész sereg terhelő tanu jelentkezett Knab Ede ellen, kiknek vallomása alapján le is tartóztatták.

Mult év május 9-ikén kezdte meg a kikindai esküdtségi bíróság a négy napig tartó büntető tárgyalását, mely Knab Ede felmentésével végződött.

Jóllehet, a Kuria elutasította a felterjesztett semmisségi panaszokat, Mária-föld népe a mai napig sem tud az ítéletben megnyugodni és ötszáz tagu küldöttsége utján kérte a szegedi főügyésztől a per újrafelvételét. Memorandumot is nyújtottak át, melyben több új tanu neveznek meg és a per újrafelvételét kérik. A memorandum kiterjeszkedik azokra a mulasztásokra is, melyeket nyomozó hatóságok a vizsgálat alkalmával elkövettek és kiderítetlenül hagytak oly fontos körülményeket, melyek Knab Ede

bűnösségét kétségtelenül beigazolták volna. Fontos és kétségtelen bizonyosságot hozó bűnjeltek tüntek el a nyomozás során. A meggyilkolt áldozat mellett egy nyugta feküdt és ezen rajta volt a gyilkos ujjlenyomata.

Az áldozat dulakodás közben kitépett egy meglehetősen hajcsomót a gyilkos fejéből és ott szorongatta a hajat a megdermedt ujjai közt. — Ugy a nyugta, mint a hajcsomó eltűnt a vizsgálat során.

Az egész község által rögtön gyanuba fogságba került Knab Edét csak nyolc nap mulva tartóztatták le, úgy, hogy elegendő ideje volt a bűnjeltek eltüntetésére. Szóval minden megtörtént, a mi csak egérutat biztosíthatott a szorongatott gyilkosnak.

A szegedi főügyész állítólag alaposoknak találta az újrafelvételi kérelem indokait és már utasította is a nagykikindai ügyészséget, hogy vállalja a vádat.

Ha a törvénytörés is belemegy a per újrafelvételébe, úgy Knab Ede nek nemsokára újból kell számot adni Knab Károly erőszakosan kioltott életéről.

SZÍNHÁZ.

Ma este C) bérletben:

A GÉSÁK.

Gésák. Sidney bájos szép zenéjű operettje kerül ma este felelevenítésre a debreceni színházban, melyre már hetek óta nagy szorgalommal készül az énekes személyzet Kassay Károly rendezése mellett. A pompás operettben Zilahyné S. Vilma Borbély Lili, Beleznay Margit, Falussy István, Kassay; Ligeti, és Székely játsszanak nagyobb szerepeket. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Rabló lovag. Biró Lajos szenzációs ujdonságának a «Rabló lovag» színműnek vasárnap este lesz a bemutatója. A kiváló ujdonságban mely előreláthatólag sok telt házat hoz a debreceni igazgatónak T. Csige Bözske, Papp Etelka, Ufhy Gizella, Zilahy Gyula, Bérczy, Kemény Lajos és Kelemen játszanak nagyobb szerepeket.

Kis gróf. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal a «Kis gróf» operett kerül színre. Jegyeket ez előadásra a színházi pénztár előre árusít.

Perczel Karola szerződtetése. Perczel Karolát, kit a debreceni közönség mint táncmesternőt előnyösen ismer, Zilahy igazgató szerződtette táncmesternőnek. Perczel Karola működését a «Leányvásár» operett táncainak betanításával kezdi meg.

Eladom

a debreczeni főpiacon 11 év óta fennálló és általános jó hírnévnek örvendő
jól bevezetett

papir-, író- és rajzszerekkereskedésemet

miután könyvnyomdám fejlődése és hirlapkiadóvállalatom annyira elfoglalja minden időmet, hogy papírüzletemre a kellő figyelmet nem fordíthatom.

Ajánlatok „Csak kőszépénért” jelge alatt közvetlen küldendők

Horovitz Eszmond
Piac-utca 12.

Nagy árvizveszedelem Szatmármegyében

Három község borzalmas vége.

Három virágzó szatmármegyei község borzalmas elpusztulásáról ad hírt szatmári tudósítónk. Panyola, Kérszemjén és Nábrád tegnap reggel óta víz alatt állanak. A községek lakosainak életét csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták megmenteni. Vagyonmentésről azonban szó sincs. Állatok, butorok, termés, takarmány mind ott pusztul és a szerencsétlen nép mindenéből kifosztva ott jajveszékelt kétségbeesetten a borzalmas vizár mormogó hulláma alá.

A vármegye tisztviselői, élükön Hosszú Aladár alispánnal, fáradságot nem ismerő, emberfeletti munkát fejtettek ki, hogy legalább emberéletben ne essék kár. A borzalmas, idegzsibbasztó csapásról szatmári tudósítónk a következőket jelenti:

A hirtelen hűvödésként a Szamos és a Tisza medre már a múlt hét utolsó napjában rohamosan áradt. Bár az illetékes hatóságok éber figyelemmel kísérték a vizek áradását, — senki sem gondolt rá, hogy ilyen rövid idő alatt borzalmas katasztrófa színhelye lesz a Tisza-Szamos köze.

Tegnap reggel remés harangkongás verte fel Panyola község lakosait.

A Tisza és a Szamos kilépett a medréből és rövid idő alatt teljesen elfojtotta a községet. A megrémült nép ijedten menekült a magasabb helyekre, de ott sem maradhattak meg és csakhamar a házak tetejére szorultak.

Vérfigyasztoan borzalmas látvány volt, a mikor az egész falu népe, öregek, gyermekek a házak tetején jajveszékelték, alattok pedig haragosan morajlott a Szamos és a Tisza szennyves, zavaros árja.

A panyolai csendőrségi táviratilag tett jelentést a vérszól.

Hosszú Aladár alispán a távirat vétele után a helyszínre utazott, hogy az életveszedelemben forgó lakosságot megmentse. Az alispáni intézkedésre Szatmárról tegnap az 5-ik gyalogezred két százada vonult ki a vész színhelyére, azonkívül 6 drb. csolnakot és 14 hadőrségrenyt küldtek ki Panyolára.

A katonaság és a hajóslegények halálmegvető bátorsággal láttak hozzá a házak tetejére szorult lakosság megmentéséhez, ami sikerült is nekik úgy, hogy emberéletben nem esett kár.

Szemtanuk elbeszélése szerint a Tisza és Szamos köze olyan, mint egy tenger. A veszedelmes nagyban fokozta az, hogy a víznek lefolyása nincs, meret a beregmegei Vásárosnaményban emelet magasságu jégtorlasz állja az ár útját.

Amíg a kiküldött mentőcsapat azon fáradozott, hogy Panyola község lakóit megmentse, az ár tovább terjedt és ma délelőtt elöntötte Kérszemjén és Gyarmat községeket.

Ma délután a fehérgyarmati csendőrség a következő távirati jelentést küldte:

F.-Gyarmat, 1912 febr. 14.

Panyolát az ár teljesen elseperte, ugyaszn szintén Kérszemjén és Nábrád is. A víz Gyarmat felé vonul, mint egy tenger. Lelkek alig menthetők. Vagyonmentésről szó sincs. Alispán és megyei tisztviselők személyesen jelen vannak, két század katonaság és szatmári csendőrküldetés kevés, rögtön segínyt és mentőket kérünk.

Csendőrség.

A távirat vétele után a szatmári csendőrség gszérnyparancsnoksága rögtön intézkedett, hogy az itteni őrstől 6 csendőr vonuljon ki a vész színhelyére.

A szamosmenti községek lakói között óriási pánik uralkodik. A közigazgatási hatóságok csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják a megrémült népet úgy, ahogy megnyugtatni. A folyammérnöki hivatal és a közigazgatási hatóságok egész éjjel permanenciában vannak.

Az ár feltartóztatlanul közeledik Szatmár felé. Holnap délelőtt ide ér.

UJDONSÁGOK

SZOMORUSÁG.

Hosszú, zagyva csikokban folyik le a víz a falon; a föld, a nedves föld esténként párolog, a fák csupasz ágai mintha önértékesebben, mantha bizakodva terjeszkedni kezdenek széjjel, várva valamit, ami minden évben eljön és az idén is beköszönt, jétova mosolyra kényszerítve mindenkit, várják a fák az első meleg napsugárt, a lelket paskoló tavaszt.

Pár nap még és valami különös illat ereszkedik fel a földből: a föld örök illata, a nemes, a finom földszag, amiben már benne van a virágok illatának sejtése, a forró nyári éjszakák sütoagostól terhes levegőjének idegcsiklandozó parfümje, benne van a nyár maga. És mikor ez az illat meglegyinti az emberek arcát, valami csodálatos változás történik.

A szemek fényleni kezdenek, az arcokatsokkalan pirélenki, az ajkak duzzadtabbak, a mozdulatok élénkebbek, a férfiak vakmerő nézésrel szemlélnek minden csinos nőt, a nők finom mosolygással veszik ezt tudomásul és a tavasz, a földgolyó megfrissülésének ideje, tudja isten hány ezredikszor megbolondítja az embereket.

Gyermekleg vigság fogja el őket, felejtnek szívemarkoló fájdalmakat, gyászt, keserűséget, nyomort és kétségbeesést, mert megrészegetik őket a napsugár, a tavasz, a rügyező fák és bimbózó virágok látása. Felejtik, hogy ez játék, a természet játéka.

Pedig az élet mama tovább öröl tavasz évadán is, tavasszal is fájdalom a fájdalom, vi-refakadás idején is szívekbe markol a keserűség. Felejtik, hogy egészen indokolatlan a vigság, mert nem tart soká, nem sokszor ismétlődik meg egy emberi élet során és azontul olyan kis részegségfével egyenlő, améyiből az élet gondjaira való felébredés annál keservebb.

De a fák nyújtóztatják az ágait, a levegő kezd megjelni valami csodálatos illattal, az emberek megrészegetülnek és én épen ilyenkor olyan végtelenül stinzerülnek, olyan nagyon megköszölnék találok írni ezt a szót: Szomorúság. (*)

— **Baltázár püspök a dorogi szentelésén.** Dr. Baltázár Dezső püspök tegnap délután Hajdudorogra utazott, hogy az ujonnan épülő templomot ő maga szentelje fel. Mint tudósítónk jelenti, a szeretett egyházfőt igen meleg fogadtatásban részesítették hívei. A fényes ünnepek keretében végbemenő templomszentelésre is lázas tevékenységgel készülnek.

— **Elhalasztják a sorozást.** A honvédelmi miniszter leiratot intézett a városhoz, amelyben az ideai fősorozásokat elhalasztja március hó 5-ikéről, mert az ujoncmegajánlásról szóló törvényt a képviselőház nem tárgyalta le. A sorozás a politikai helyzet alakulásaitól függ. Valószínű azonban, hogy áprilisra a sorozás megtartható lesz.

— **Új kihágási bírók.** A rendőrségen a kihágási ügyek annyira felszaporodtak, hogy Komlóssy Pál r.-kapitány egymaga mindent nem képes a legerősebb munka mellett sem elintézni. Ez indította Rostás főkapitányt arra, hogy a tanácsnál ez ügyben előterjesztést tegyen. A tanács ma Hortobágyi Ernő, Harsányi Imre és Balla Bertalan közigazgatási gyakornokot kihágási ítélkezéssel bízta meg.

— **A nagyerdől játéktér.** A játéktér hosszan húzódo ügyében a tanács kijelölt területet, melyet azonban az érdekelt körök nem fogadtak el. A korcsolya-pálya mellett levő teret kívánják. Mielőtt ebben az ügyben a tanács döntene, a mérnöki hivatal véleményét kéri ki a tanács.

— **Szathmáry Teréz a ravatalon.** A Jótékony Nőegylet elnöknőjének, Szathmáry Teréznek halála általános részvétet keltett a város minden rétegeiben. Mindenütt szerették, és becsülik a fáradhatatlan tevékenységű jótékony urnót. Százával érkeznek a koszorúk a ravatalra és részvétáviratok az elhunyt testvérehez. A nemes szívű urnót oly hirtelen érte a halál, hogy csak szóbeli végrendeletet tehetett. S bár összes vagyona örökösévé testvérét tette meg, nem feledkezett meg az ő kedves árváiról sem. Nagy alapítványt — melynek összegét pontosan még nem tudjuk — tett részükre azon rendelkezéssel, hogy az a végzett árvák továbbképzésére fordítassék. Nemes szívét legjobban mutatja az, hogy végső perceiben is árváira gondolt, akiké volt életében szívének minden dobbanása.

— **Inggyen ambulatorium.** Ismeretes, hogy Brokés Gyöz ődr. a gyermekmenhelyen ingyenesen rendelt a szegények részére. Kenézy Gyula dr. a városi tanácstól a közkórházban kérte az ingyenes ambulatorium engedélyezését s így a gyermekmenhelyi orvosi rendelés megszűnt. Brokés dr. a város segélyével elszámolt a tanácsnak.

— **Örült a városi kórházban.** A mentők ma délután egy nőt szállítottak be a közkórház elmeosztályára, kin a téboly tünetei kezdtek jelentkezni. A kihallgatására elősiető rendőrszűzviselő nem tudta kielégítően pontosan megállapítani, merre szerencsétlen nőt teljes erejében kitért a belegség, annyira, hogy még dühöngeni kezdett. A kihallgatásból több-kevesebb bizonyossággal csak azt lehetett megállapítani, hogy Kovács Rózának hívják; származása, illetősége bizonytalan. A vizsgálatot ma folytatják.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap este a Halasi-telepen öngyilkossági kísérletet követett el Papp Juliánna cselédlány. Marolugot ivott azután lefeküdt ágyába. A gyilkos mérget azonban csakhamar hatni kezdett. Erős gyomorgöröcsök fogták el a szerencsétlen leányt, aki rettenetes kínokat állott ki. Gazdája az esetről értesítette a mentőket, kik gyomormosást alkalmaztak rajta és beszállították a közkórházba. Együttal értesítették a rendőrséget is. A rendőrszűzviselő faggatásaira Papp Juliánna azt vallotta, hogy teitét azért követte el, mivel nem tetszett neki a hely, hová szolgálatba állott; megszökné nem mert, mert félt a törvényes eljárástól. Sokkal valószínűbb azonban, hogy a szeretővaló, csinos leányt szerelmi bánat bírta tettének elkövetésére. Állapota súlyos.

— **Márkus Lili és Heim Emmy. hangversenye.** Az a rendkívül distingvált közönség, mely tegnap este a Bika nagytermében végighallgatta Márkus Lili és Heim Emmy concert-számait. Márkus Lili világhírű zongoraművésznőnk briliáns játéka elemmentáris erővel hatott. Chopin két igen finom compositióját bársonyos lágy-sággal, Corelli Gavotte-ját nagyszerű temperatunnal és Saint Saëns Toccata-ját mesteri értelmesséssel és felülmulhatatlan technikával játszotta. Befejezésül adta Liszt egy igen érdekes Rapsódiáját, mely után a szünni nem akaró tapsvihár folytán még néhány hangulatos ráadással kedveskedett. Márkus Lili fenomenális sikerének titka a technikai értelemben vett művészetlen kívül az, hogy átérzi és a közönséggel átérzeletti az interpretált művéből kiáradó érzéseket. Heim Emmy dalénekesnőnek is zajos ünneplésben volt része. A bécsiek által annyira csodált művésznőben a világ egyik legnagyobb tehetségű énekesnőjét ismerte meg a debreczeni közönség. Beethoven, Paisiello, Brahms, Hugó Wolf, Bizet és Weckerlin concertszámai szerepeltek műsorán. Különösen Weckerlin Menuet d'Exandet című dala, melyet megismételtetek. Ráadásul Brahmstól és Schumanntól adott elő néhány pompás számot a művésznő, aki úgy hangjának gyönyörű csengése, mint fényes előadásbeli készsége és briliáns precizitása által érdemelte ki bámulatunkat. (—y)

— **Revolver gyermek kezében.** A hadházi csendőrség feljelentést tett ma az ügyészségen Barta Gábor 12 éves fiú ellen, aki véletlenségből meglőtte Kiss Bálint gazdát. Barta Gábor régóta vágyott egy hatlövetű revolverre. Addig spórolt, kuporgatott a fiú, míg végre vett egyet magának. A revolverrel elment Kiss Bálinthoz, aki szomszédjuk s ott megmutatta a töltött fegyvert. A fiú addig forgatta a gyilkos szerszámot, amíg az elsült s a golyó Kiss Bálintot a combján találta. A fiatakoru bűnös ellen gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt az eljárást megindították.

— **Véresre vert kolós.** Tegnapelőtt Balmazújvároson véresre verte egy vasúti alkalmazott Koleszár Béla koldust. Az október 15-én véresre vert idevaló koldust ma beszéltette a balmazújvárosi csendőrség a debreczeni rendőrségre, hol kihallgatták. Aliapota súlyos.

— **Szerencsétlenség a vagongyárban.** Tegnap délután szerencsétlenség réte a vagongyárban Urbancsok István munkást. Ugyanis munkaközben egy nagy darab vas a lábfejére esett és azt teljesen összeroncósította. A szerencsétlenül járt embert a mentők bekötötték és a Csillag-utca 34. sz. alatt levő lakására szállították.

— **Eltvágta a karját.** Tegnap délután a Sterné féle kefégyárban az egyik gép munkaközben elkapta Kiss Lajos munkás jobb karját és könyökön feül elvágta. A szerencsétlen Kiss a menházba szállították, ahol az egész karját amputálták. Allapota súlyos.

— **Nyilvános köszönet.** A hentes és mészáros ifjak béténdező bizottsága tiszta jövedelméből 20 koronát juttatott a szegénysorsu sikelnémáknak, mely összegnek átvételét amikor elismerem, egyúttal az adományért tanítványaim nevében hálás köszönetet is mondok. Gácsér József igazgató.

— **A felmentelt anya.** Marosvásárhelyről jelentik: Gazi Mihály nagybirtokos mintegy másfél év előtt feljelentést tett anyósa, Simonffy Károlyné dussgazdag földbirtokosnő ellen, akit azzal vádoit meg, hogy feleségének éhunnya utána lopta összes értéktárgyait és készpénzvagonának is jórészét. A székelyudvarhelyi törvénytörvényesek a fő tárgyaláson lopás vétségeért két hónapi börtönrre ítélte Simonffynét, aki megfőlebbezte az ítéletet. A marosvásárhelyi tábla ma foglalkozott a bűnpörrel és rövid tanácskozás után megsemmisítette az első bíróság ítéletét és felmentette Simonffynét a vád alól, azzal az indokolással, hogy egy olyan dussgazdag asszonyról, mint aminő a vádlott, nem tételezhető fel, hogy meglopja leányját.

— **Aki a saját üzletét akarta kifosztani.** Nagytapolcsánból írják: Finkelstein Vilmos zálogháztulajdonos huszezer koronára biztosította üzletét, azután egész primitív módon ő maga betört az üzletbe. A turpisságra azonban rájött: és Finkelsteint előállították a csendőrök. Lejártoztatni azonban nem lehetett, mert a zálogház tulajdonképpen Finkelstein fivéréé, a biztosítást is a fivére kötötte, szóval az önbetörés nem volt önbetörés, de igazi betörés sem volt, tehát hivatalból üldözendő cselekmény nem fogott fenn. A járásbíróság nem is indította az eljárást meg a ravszar Finkelstein ellen.

— **Árvízveszedelem Kassán.** Kassa tegnap óta árvízveszedelem előtt áll. A legutóbbi erős havazás és a rákövetkező gyors olvadás megindította a Hernád jégtábláit, amelyek Kassa déli oldalán az opatzka paló és a vízvezetési gépház közt annyira összetörték, hogy a Hernád kiöntött és víz alá temette az állatvásártérrel. A víz legyre emelkedik és áttöréssel fenyegeti a vasúti töltést is. Budapestről ma reggel utasok érkeztek, akik megfogják kísérni a jégtörősz felrobbantását, addig is a kassai 34. számú gyalogezredet készenléthe helyezték. Ez időszereint a város déli része, a Béla-utca, valamint a vármegye délre eső apró községei vannak veszélyeztetve. A jégtáblák Margitfalvától Kassáig minden hidat elvittek.

— **Hajnal-Mulató.** Ma van az új műsor bemutatkozása a Hajnal-Mulatóban, nem akarlunk elébe vágni az eseményeknek és így a nozzánk beküldött részletes műsorról nem foglalkozunk, — annyit azonban megállapíthatunk, hogy az újonnan szerződötetett erők kitűnőek és így a megszokott jó előadásokra eleve is számot tarthatunk.

— **Házasságszédelgő vasúti tisztviselő.** — Szegedről telefonálja tudósítónk: Körübelül egy év előtt jegyezte el magát Inczédi Árpád volt szegedi vasúti tisztviselő Sánta Pál jómódu gazda Anna leányával, Inczédi azt állította magáról, hogy építészmérnök, és ezen a címen «nagy vállalatihoz» tekintélyes összegeket csal ki leendő apósától. A csalásokról állítólag segítségére volt Wodiáner Sándor szegedi ügyvéd is. Sánta Pál hamarosan rájött, hogy Inczédi nem építészmérnök, és ő is, leánya is család áldozatai. Feljelentette hát Inczédit és Wodiánert csalás címén. Az ügyet ma tárgyalta a szegedi törvénytörvényesek, amely előtt Inczédi azzal védekezett, hogy nagyon szereti menyasszonyját, aki előtt sohasem állította, hogy ő építészmérnök — csupán azt hangoztatta, hogy építész, a mi igaz is, mert azelőtt egy építés irodában dolgozott Wodiáner Sándor azzal védekezett, — hogy Inczédi őt is félrevezette, mert azt mondta neki, hogy mérnöki oklevele van. A tárgyalás folyik.

— **Pióta-iskola Aradon.** Aradról jelentik: Gróf Teleki Gábor pióta-iskolát akar felállítani Aradon. A várostól tízezer korona szubvenciót haromezer korona évi segílyt és két nagy duplanagát kér. Az illetékes tényezők komolyan foglalkoznak az ajánlattal.

— **Egy emberélet — egy év.** Szekesfehérvárról jelentik: Január hetedikén történt Ercsiben, hogy Csóti István odaváló cukorgyári munkás összeveszett Fekete Minálylyal s rövid szóváltás után egyetlen szurással halálra sebezte. — Csótit ma vontá felelősségre a helybeli törvénytörvényesek bünelőbírósa s erős feindulásban elkövetett, haláttokozó súlyos testisértés vétségében bírósnek mondta ki s jogerősen egy évi börtönrre ítélte.

— **Késelés a lakodalmon.** Désről írják: Bizsó János verekedő természetű legény tegnap délután egy lakodalomba ment, majd mire innét kinézték az izgága embert, egy másik lakodalomba ment. Beluarokodott a vendégekkel zsufolt házba, ahonnan azonban kihurcolták s több legény reá támadt, elverte, úgy hogy belehalt. A tulajdonképpen tettes ismeretlen.

— **Bíróválasztás — késelés.** Pécsről jelentik: Lippó községben bíróválasztás folyt. A választás után a győztes párt a legyőzöttel a falu korcsmájába vonult, ahol a vesztes fei elkeseredésében összetűzött Vucsanovics Rádót, az új bíró sógoát, Knerrevics Drágo és Brankó lippói legények szóváltás közben megtámadták és bicskáikkal annyira összeszurkálták, hogy a szerencsétlen most a mohácsi közkörházban haldozik.

**A „DEBRECZEN“
eredményes hirdetéséért
számos debreczeni és vidéki jónévű cég köszönetét fejezte ki lapunknak.**

Közgazdaság.

A ZÖLDTRÁGYÁZÁS.

Ma már hova tovább tudatára jön gazdaközönségünk annak, hogy a nagy termések titka a dus trágyázásban rejlik. Tudja ma már azt, hogy a növények a talajból tápláló anyagokat vonnak el s mennél bővebben állanak ezen anyagok rendelkezésükre, annél jobban, — szebben fejlődnek, annél nagyobb hozamot adnak. Sajnos azonban, állatállományunk sokkalta csekélyebb, semhogy talajainkat dusan trágyázhathaták, miért is a külföld mintájára hova to-

vább olyan trágyát használunk, amely nem az istállóból kerül ki. Ilyen a zöldtrágya is, amely külföldön már évtizedek óta nagyon kiterjedten használják, hazánkban azonban csak most van terjedőben.

A zöldtrágyázás lényege abból áll, hogy valamely pillangós virágu növény magját elvegyük, s a kifejlődött, virágzásnak indult növényt nem kaszáljuk le, hanem alászántjuk, hogy trágyává rothadjon el. Erre a célra csakis a pillangós virágu növények alkalmasak, a csillagfürt, a szösös bükköny, a bíbor here, a homoki borsó stb, mert ezeknek alászántásával nemcsak azt a tápláló anyag mennyiségét adjuk vissza a talajnak — amelyet maga a növény elvont a talajtól, de ennél sokkalta több légenyt, mert ezen növények képesítve vannak a gyökereiken képződő gumók segítségével a levegőből is légenyt nyújtani, a növény világnak ezen egyik legfontosabb tápláló anyagát. Ezeknek alászántásával tehát nemcsak nagy mennyiségű humuszt — tehát ugyanazon anyagot — amelyet az istálló trágya is tartalmaz, juttatunk a talajba, hanem légenyt is. Ez az olcsó trágyázás azonban mégsem pótolja teljes mértékben az istálló trágyát, mert, hiányzik belőle a foszfor meg a káli, azért tehát a zöldtrágyázás az istálló trágyázással egyen értékűvé csak akkor válik, ha az említett hiányokat műtrágyákkal pótoljuk, — vagyis, ha homok talajon 2 mázsa káli-szuperfoszfátot, kötött talajon pedig 150 kilogramm szuperfoszfátot szórunk ki kat, holdanként a zöld takarmány növény magjával egyidejűleg. Ha ezt megteesszük, éppen olyan trágyázó hatása van vagy még nagyobb, mint az istálló trágyának. S a majorunktól távolabb eső földeket zöldtrágyákkal tartjuk termő erőben, ahová az istálló trágya kihordása a távolság miatt amugy is költséges, akkor a közelebb fekvő földeket dusan trágyázhathatjuk istálló trágyával.

Ingatlanok forgalma.

Ij. Csige Imre és neje Kertész Mária veszik Sarkadi Sándor és neje Végh Róza 8 hold fancieskai kaszálóját 5440 kor.

Kozma Imre veszi Bereczki József és neje Csanak-telepi 240 négyszögöl majorsági földjét 7200 kor.

Lichtblau Albert veszi Kiss József és neje libakerti földjét 15250 kor.

Kövesi Lajos és neje Trnka Adél veszik Bányai Antal és neje 5 hold 1300 négyszögöl ondódi földjét 6800 kor.

Kövesi Lajos és neje Trnka Adél veszik Borbély Mihály és neje 3 hold 450 négyszögöl ondódi földjét 4400 kor.

Czegledi András veszi Némethi János és neje Vörösmarti-utca 23. sz. házát 22800 kor.

Népsegélyző bank mint szövetkezet veszi Molcsányi János és neje Arany János-utca 8. sz. házát 80000 kor.

Urban Ferenc veszi a debreczeni 586. sz. tjkvben foglalt Boldogfalva-kerti szőlőt Vásárhelyi Sándornétól 3630 kor.

Özv. Vásárhelyi Sándorné Makai Julianna veszik Kiptuka József 330 négyszögöl Boldogfalvi-kerti szőlőjét 2640 kor.

Gróf Degenfeld József és társai veszik Dobránszky Illés 2 hold 700 négyszögöl ondódi földjét 2700 kor.

Gróf Degenfeld József és társai veszik Papp Ferenc 2 hold 400 négyszögöl ondódi földjét 2500 kor.

Nyikos Péter és neje Magyar Rozália veszik a Nagy János és neje 150 négyszögöl majorsági földjét 750 kor.

Sipos Ferenc és neje Leitner Ilona veszik özv. Murvai Lászlóné és társa 7 hold 1100 négyszögöl ondódi földjét 8900 kor.

Ságh Ferenc és neje Oláh Kornélia veszik özv. Varga Istvánné Jókai-utca 10. sz. házát 20000 kor.

Kocsán András és neje Dobi Mária veszik Tóth Lajos és neje 5 hold 1150 négyszögöl ondódi földjét 6000 kor.

VOITH GYÖRGY.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szó 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Bulorokat, kongyberendezéseket raktáron tart
Bólint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

ELADÓ egy nagy üst, ipari célra különösen
alkalmas Cím a kiadóban.

**MÁJUS 1-RE EGY KISEBB SZABAD UD-
VART KERESÉK. KURUCZ BELA ÉÖTVÖS-
UTCZA 51. SZ.**

CZEGTÁBLÁK, különféle nagyságban, eladó
Darabos-utca 7. sz. alatt.

CSIZMADIAMESTEREK FIGYELMÉBE! Csiz-
maszárba való erős papíros jutányos árban
kapható Darabos-utca 7. sz. alatt.

GAZCSÖVEK különféle nagyságban eladó —
Bővebbet a kiadóhivatalban

KIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. szám alatt
udvari lakás, az emeleten egy vagy két szo-
ba bútor nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-
utca 10. az emeleten.

Zongorák ár? 5 korona havi előfizetéssel leg-
jobb és legújabb zeneműveket kölcsönöz Or-
szágos hangjegykölcsönző intézet, Andrássy-
út 47. Cesszé prospektust kéni.

Nemi bajoknál, hügyecőfolyás, tripper-kankénál csak
az ILLÉS-féle Santal-capsulák előtt
LARCIN CAPSULÁK, mint legbiztosabb óvást mindenki
használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja
ILLÉS ANTAL gyógyszerára Szabadka.

Ludaser János

! Megnyilt női, pipere csipke **Megnyilt !**
és rövidáru üzlete **Megnyilt !**
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikál, arcfátyol
harisnya és

párisi ujdonságokban
állandó nagy raktár.

Stern József és Testvére
kefegyár r.-t. városi raktára
Telefon 250. Piacz-utca 22.
Ajánlja:
saját gyártmányu legfinomabb kefeárut
a legolcsóbb gyári áron. Nagyválasztékban
kaphatók: fésűk, hajtűk, bőrárak, acélárak.
Parfümök, szappanok és mindenféle toillette
cikkek.

Elsőrangú, régi biztosítótársaság, mely az
összes ágazatokat kultiválja,

Debreczeni
vezérügynökségéhez

élet-és szervezési osztálya vezetésére, szakava-
tott, a külső szolgálatban is jártas

Tisztviselőt

keres. Magas fizetés, napidíj és beválás esetén
nyugdíjjogosultság biztosítva tehát csak első-
rangú munkások adják be pályázatukat "ZER-
VEZÉS", jellegre BLOCKNER J. hirdető irodá-
jába, Budapesti IV. Semmelweis-utca 4.

Meghívó

A Kisbirtokosok Hitelszövetkeze
Piacz-utca 89.

1912. március hó 2 án. délben 12 órakor Debreczenben saját helyiségében tartandó

I. évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzleti év eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az 1911. évi záró-
számadások betérjesztése.
3. Az eredmény felosztása, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottság fel-
mentvénye iránti határozathozatal.
4. Az 1912 évi II-ik évtársulat megalakulásának kimondása.
Debreczen, 1912. február hó 15-én.

Az igazgatóság.

Ha „FORHIN“-nal permetez,



mert a „FORHIN“ a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK

kész állapotban!
Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
nál permetezhet vele! Semmi
üledéke nincs! Számtalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyártjuk
az eddig dr. Aschenbrandt szá-
badalmát képezett **REZKÉNYPORT**
és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártól BUDAPEST
VI. Váci-út 93.



Generáldépot für Österreich-Ungarn
WELLSCH, FRANKL & Co. Wien I. Fleischmarkt 12-14
Wirdig in Wien und in den größeren Provinzstädten aller Kaiser-
reiche. Schuh- u. Gamaschen- u. Mantel- u. Damen- u. Kinderschuh-
fabrik



Kapható
Debreczenben:

Aszmann Ferenoz
Fekete Jakob
Frank Testvérek
Györfi Testvérek
Kálnai Lipót
Mandel Lipót
Schwartz B. utóda

